

Riihimäen Unicefin lapsiystävällinen kunta –mallin koordinaatioryhmä, kokous 8, 1//2021

Aika: torstai 21.1.2021 kello 15:06 – 16:44

Paikka: Microsoft Teams –kokous

Läsnä:

Hannele Saari, koordinaatioryhmän puheenjohtaja, kaupunginhallituksen edustaja
Ahtonen –Huuskonen Jaana , Riihimäen seudun perhekeskus, perhekeskuskoordinaattori
Hansson Tea, Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskus, terveyden edistämisen osastonhoitaja
Jokinen Sari, kaupunginhallituksen edustaja, poissa
Jukarainen Kari, Riihimäen lukion ja aikuislukion rehtori
Rautapartai Anne, opetus- ja nuorisopalvelut , vs. opetuspäällikkö
Kuronen Helena , nuorisovaltuuston puheenjohtaja
Laitinen Marko , opetus- ja nuorisopalvelut, nuorisopalvelupäällikkö, poissa
Matkala Niina, elinvoiman toimialue, yleiskaava-arkkitehti
Matti Hannu , tekninen palvelukeskus, rakennuspäällikkö, poissa
Merjola Minna, Riihimäen MLL, yhdistysten edustaja, poissa
Mutanen Marjo, perhe- ja sosiaalipalvelut ,palvelupäällikkö
Tervatuli Riikka, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan edustaja
Törrönen Katja, hallinto- ja konsernipalvelut, hallintopäällikkö, poissa
Vehmas Heli, Riihimäen evlut. –seurakunta, johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja, poissa
Vesén Anna, elinvoiman toimialue, vastaava kulttuurituottaja
Viskari Kaija, sivistyksen ja osaamisen toimialue, kirjastotoimenjohtaja
Helenius Marjut, koordinaatioryhmän sihteeri, Unicef –yhdyshenkilö

1. Edellisen muistion hyväksyminen

Tarkastetaan ja hyväksytään edellisen kokouksen (LYK 7/ 2020) muistio.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio

Muistiinpanoja: Yhdyshenkilö liittää hyväksytyn muistion LYK –sivustolle
<https://www.riihimaki.fi/palvelut/sivistyspalvelut/lapsiystavallinen-kunta/>

2. Tilannekatsaus

Koordinaatioryhmän jäseniä osallistui UNICEFin järjestämälle etäjoulukahville torstaina 17. joulukuuta 2020 14.30 - 15.30 .

Päätös: Todettiin yllä oleva

Muistiinpanoja : Yhdyshenkilö kertoi lyhyesti etäjoulukahvien sisällöstä.

3. Toimintasuunnitelman tarkentaminen UNICEFIN ohjeistus huomioiden

TOIMINTASUUNNITELMAN VAIHEET

1. VISIO
2. TAVOITTEET
3. TAVOITTEILLE TOIMENPITEET
4. TOIMENPITEILLE MITTARIT
5. TOIMINTASUUNNITELMAN HYVÄKSYTTÄMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN
TOIMINTASUUNNITELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

TOIMINTASUUNNITELMAN VAIHEET

- **VISIO**
päättäkää, mikä on kunnan pitkän aikavälin visio lapsiystävällisyyden näkökulmasta. Visionne perustuu nykytilan kartoituksen tuloksiin. Visio voi nousta myös esimerkiksi kuntastrategiasta.
- **TAVOITTEET**
Poimikaa nykytilan kartoituksen tuloksista nousevat tavoitteet. Voitte valita 3-4 rakenne- ja prosessi-indikaattoreihin perustuvaa tavoitetta, yhden lasten näkemyksiin perustuvan tavoitteen ja yhden vapaavalintaisen. Kirjatkaa lähtötaso (1-3) jokaiselle tavoitteelle.
- **TAVOITTEILLE TOIMENPITEET**
Määritellään, mitkä toimenpiteet tarvitaan kunkin tavoitteen saavuttamiseksi. Kirjatkaa jokaisen tavoitteen alle valitsemanne määrä toimenpiteitä. Kuvailkaa, **mitä tehdään, kuka tai mikä tekee, missä aikataulussa ja millä tavoin edeten. Kertokaa myös, miten toimenpiteissä on otettu huomioon lasten näkemykset.**
- **TOIMENPITEILLE MITTARIT**
Pohtikaa, mistä tiedätte, että toimenpide on suoritettu onnistuneesti. **Kirjatkaa vähintään yksi konkreettinen ja aikaan sidottu mittari jokaiselle toimenpiteelle.** Tutustukaa tarkempiin ohjeisiin ja UNICEFin ehdotuksiin indikaattoreihin pohjautuvien toimenpiteiden mittareiksi.
- **TOIMINTASUUNNITELMAN HYVÄKSYTTÄMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN**
Ensimmäisessä seurantatapaamisessa saatte palautetta toimintasuunnitelmaluonnoksestanne. Käykää muutosehdotukset läpi koordinaatioryhmässä. Hyväksyttäkää valmis toimintasuunnitelma UNICEFillä. Käykää valmis toimintasuunnitelma läpi koordinaatioryhmässä. Päättäkää, miten toimintasuunnitelmasta tiedotetaan kunnan muille keskeisille viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Muistakaa tiedotus lapsille ja muille kuntalaisille. Saatte apua UNICEFin viestintäohjeista.
- **TOIMINTASUUNNITELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI**
Tarkastelkaa jokaisessa koordinaatioryhmän tapaamisessa toimintasuunnitelmaa. Arvioikaa, miten toimenpiteissä ja tavoitteiden saavuttamisessa on edetty. Hyödyntäkää kokouksissa teemapaketteja. Niiden avulla on hyvä palauttaa mieleen tavoitteiden keskeiset sisällöt. Vuosittaisissa seuranta- tai arviointitapaamisissa tarkastelette tavoitteiden toteutumista yhdessä UNICEFin edustajien kanssa.

Toimintasuunnitelman tavoitteet valitaan nykytilan kartoituksen tulosten perusteella. Kaikille sykleille valitaan viisi tavoitetta.

- Nykytilan kartoituksessa tunnistettiin heikoimmat tulokset saaneita indikaattoreita. Näistä heikoimmat tulokset saaneista rakenne- tai prosessi-indikaattoreista valitaan 3-4 sellaista, jotka haluatte ottaa kehittämistyönne tavoitteiksi. Indikaattorien muotoilut toimivat tavoitteina sellaisinaan.
- Ensimmäisessä (n. 2,5 v.) syklissä on vähintään 5 tavoitetta, joiden alla on erilaisia toimenpiteitä.
3-4 tavoitetta tulee suoraan 1-2 tason rakenne- ja prosessi-indikaattoreista.

Tavoite tulee valita Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa -osiosta ja kahdesta muusta teemasta (yhdenvertaisuus, lapsen etu, oikeus elämään ja kehittymiseen ja osallisuus).

Neljäs tavoite nousee nykytilan kartoituksessa kuulluista lasten näkemyksistä.

Viidennen tavoitteen voitte valita vapaasti oman harkintanne mukaan.

Päätös:

Visio : Lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallisuus on sydämenasia. Riihimäki on sitoutunut lapsiystävällisyyteen.

Alla on kuvattu nykytilan kartoituksen perusteella valitut kehittämiskohteet, niiden tavoite, vastuut ja mittarit

1. Johdanto lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa

<p>Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.</p>	<p>Taso 1 Ei lainkaan perehdytystä tai koulutusta lapsen oikeuksista.</p>	<p>Taso 3 Suuri osa työntekijöistä ja luottamushenkilöistä perehdytetään ihmis- ja lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osa kunnan perehdytysohjelmia.</p>	<p>Toimenpide: Henkilöstöyksikkö lisää perehdytysohjelmaan maininnan Lapsiystävällinen kunta –mallista ja maininnan Riihimäen tavasta perehdyttää työntekijöitä ja luottamushenkilöitä lapsen oikeuksiin liittyen. Yksiköiden perehdyttäjät huolehtivat siitä, että tieto mallista saavuttaa henkilöstön jäsenet</p>	<p>Vastuu: Henkilöstöyksikkö/Taina Köninki lisää perehdytysohjelmaan kohdan Lapsiystävällinen kunta –mallista. Yksiköiden esihenkilöt vastaavat perehdytyksen toteuttamisesta Mittari: Perehdytysohjelman toteutuminen. Raportointi järjestelmän kautta (Intro) vuosittain.</p>
---	---	---	---	--

2. Yhdenvertaisuus

<p>Kunnan toiminnan suunnittelussa huomioidaan haavoittuvassa asemassa tai syrjinnän vaarassa olevien lasten näkökulma.</p>	<p>taso 1: On pohdittu yksittäisen lapsiryhmän tai yksittäisen toimialan osalta tai ei ole pohdittu lainkaan.</p>	<p>Taso 3: Suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä käytetään joidenkin eri ryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten kokemustietoa ja näkemyksiä syrjinnän muodoista ja ulkopuolisuuden</p>	<p>Esiopetus ja perusopetus, toisen asteen koulutus: Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä käsittelee oman toimintayksikön haavoittuvien lapsiryhmien tilannetta yleisellä tasolla ja tarvittavia toimenpiteitä, toimikauden alussa ja</p>	<p>vastuuhenkilöt: rehtorit varhaiskasvatusyksiköiden johtajat Loppuraportointi Unicef-koordinaattorille (yhteisellä lomakkeella?)</p>
---	---	--	--	---

		<p>kokemuksista sekä eri ryhmien osalta eriteltyä tilastotietoa. Lähes kaikki toimialat ja yksiköt ovat pohtineet miten lähes kaikkien haavoittuvien lapsiryhmien yhdenvertaisuuden ja osallistumisen esteitä voidaan poistaa ja ehkäistä.</p>	<p>lisäksi tarvittaessa. Keväällä toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa edm. toteutuu syksyn työillassa, arviointi kevään työillassa.</p> <p>Kerätään kokemustietoa oman toimintayksikön lapsilta /nuorilta esim. kyselyn muodossa.</p>	<p>Mittari 1:</p> <p>Raportoidaan toteutuneet lapsille ja nuorille suunnatut kyselyt. Ja niiden tulokset. Hyödynnetään tuloksia toimintasuunnitelmaa laadittaessa.</p> <p>Mittari 2:</p> <p>Arvioidaan ja raportoidaan esimiehelle toimintakauden keväällä: (vuosittain)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onko yhteisöllinen OHR tai työilta pidetty? Milloin? - Millaisia toimenpiteitä on suunniteltu oman toimintayksikön tarpeisiin? - Miten toimenpiteet ovat toteutuneet? - Millaisia jatkosuunnitelmia on syntynyt?
--	--	--	---	--

3. Lapsen etu

<p>Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.</p>	<p>Taso 1: LAVAN käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi ei ole laadittu ohjeistuksia.</p>	<p>Taso 4: LAVAN käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä koko kunnan tasolla hyväksytyt, yhteiset selkeät ohjeistukset, joita eri toimialojen työntekijät sekä päättäjät hyödyntävät aktiivisesti. Kunnan työntekijät kokevat, että heillä on riittävästi aikaa LAVAn tekemiseen. Päättäjät kokevat, että LAVA tukee päätöksen tekoa. LAVAA tuetaan kunnassa esim. mentoroinnin ja koulutuksen avulla. LAVAn tukemiseksi on luotu sektorirajat ylittä-</p>	<p>Laaditaan ohjeistusmanuaali, jossa ohjeistetaan lapsen edun ensisijaisen huomioonottamisen ja lapsivaikutusten arvioinnin käytännöt.</p> <p>Järjestetään käyttöönotokoulutus ohjeistuksen käyttöä varten.</p> <p>Uusien valtuutettujen / päättäjien perehdytyksessä käsitellään myös LAVA.</p>	<p>Perhekeskus / perhekeskuskoordinaattori / LAPE-työryhmän pj + Riihimäen toimijat ("perhekeskuksen johtoryhmä")</p> <p>Mittari 1:</p> <p>Ohjeistusmanuaali on tehty ja käyttöönotettu. (Ajankohta)</p> <p>Mittari 2:</p> <p>Käyttöönotokoulutus on järjestetty manuaalia käytäville. (Ajankohta)</p> <p>Mittari 3: Valtuuston 2021-2025 perehdytyksessä on käsitelty LAVA-</p>
--	--	---	---	--

		vä valmistelurakenne ja prosessitukea valmistekijalle.		menetelmää, sen käyttöä ja merkitystä päätöksenteossa.
--	--	--	--	--

4. Oikeus elämään ja kehittymiseen

Otetaan kehittämiskohteeksi myös lapsille ja nuorille tehtyjen kyselyiden pohjalta

<p>Tavoite: Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.</p>	<p>Taso 2: Nykytila Kunnan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja oppilaitoksissa on laadittu kiusaamisen vastainen toimintasuunnitelma, joka keskittyy ennaltaoivaan toimintaan. Laadittuja suunnitelmia toteutetaan kunnassa. Kiusaamiseen puututaan lähes aina. Suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden laatisessa on ollut satunnaisesti mukana lapsia ja nuoria. Lisäksi muissa lapsille suunnatuissa toiminnoissa, kuten nuorisopalveluissa ja harrastustoiminnassa, varmistetaan, että kiusaamista ehkäistään ja siihen puututaan lähes aina. Lapsia työssään kohtaavilla aikuisilla on käytössään melko vähän toimintamalleja yhteisöllisyyden vahvistamiseen sekä vähäiset valmiudet tukea lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.</p>	<p>Taso 3: Tavoitetila Kunnan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja oppilaitoksissa on laadittu selkeä kiusaamisen vastainen toimintasuunnitelma, joka keskittyy vahvasti ennaltaoivaan toimintaan. Laaditut suunnitelmat ovat kattavia ja niitä toteutetaan kunnassa systemaattisesti. Kiusaamiseen puututaan aina. Suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden laatisessa on ollut melko usein mukana lapsia ja nuoria, ja toimenpiteistä viestitään lapsille ja nuorille. Lisäksi muissa lapsille suunnatuissa toiminnoissa, kuten nuorisopalveluissa ja harrastustoiminnassa, varmistetaan, että kiusaamista ehkäistään aktiivisesti ja siihen puututaan aina. Lapsia työssään kohtaavilla aikuisilla on käytössään joitain toimintamalleja yhteisöllisyyden vahvistamiseen sekä hyvät valmiudet tukea lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.</p>	<p>Toimenpide:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteisöllisen oppilas- ja opiskelijahuoltotyön näkyväksi tekeminen ja vastuutahojen osallistaminen 2. Kiva – toimintamallin mukaista toimintaa jatketaan perusopetuksessa 3. Kouluterveyskyselyn toteuttamisen jatkaminen ja tulosten hyödyntäminen hyvinvointityössä (perusopetus ja toinen aste) 4. Koulujen yhteisöllisten hyvinvointiryhmien käytäntöjen yhtenäistämien eri kau- 	<p>Vastuu: Yksiköt (esi-, perus- ja toisella asteella), Vanhempainyhdistykset, Oppilas- ja opiskelijakunnat</p> <p>Yksiköt (perusopetus), Kiusaamiskyselyn toteuttaminen (perusopetus), Koulujen yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (esi- ja perusopetus sekä toinen aste), Kouluterveyskeskus (perusopetus ja toinen aste)</p> <p>Riihimäen opetus- ja nuorisopalvelut / Opiskeluohjauksen ohjausryhmä</p> <p>Erityissuunnittelija Opetuspäällikkö Rehtorit</p>
---	---	---	---	---

			<p>pungin yksiköissä</p> <p>5. Perusopetuksen puolella tukioppilas- ja tuutoritoimintatyön jatkaminen ja satsaaminen edelleen: koulutuksen toteuttaminen</p> <p>6. Koulutusta, keskustelua ja ymmärryksen lisäämistä lapsen/oppiilaan/opiskelijan kohtaamiseen sekä lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutus-taitoihin liittyen koko henkilökunnalle osalta</p> <p>7. Tunnetuutori – toiminnan jatkaminen varhaiskasvatuksessa</p> <p>8. Moniammatillinen yhteistoiminta vakavissa kiusaamistilanteissa (kiusaamiseen puuttuminen ja lopettaminen)</p> <p>Varmistetaan toimintatavat kiusaamisen ennaltaeh-</p>	<p>Yksiköt (perusopetus) Opetus- ja nuorisotoimen hallinto (koulutuksen mahdollistaminen)</p> <p>Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutus-suunnitelmat (kirjaaminen) Yksiköt (esi-, perus- ja toisella asteella) Opetuspäällikkö Erityissuunnittelija</p> <p>Varhaiskasvatuspäällikkö Yksiköiden esimiehet</p> <p>Ankkuritiimi</p>
--	--	--	---	---

			<p>käisyyn ja käsittelyyn kaikissa kaupungin toiminnoissa sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastusten parissa.</p>	
--	--	--	---	--

5. Osallisuus

<p>Kunnassa on säännöllisesti ja aktiivisesti toimiva nuorisovaltuusto (nuva), oppilaskunnan hallitukset ja lapsiparlamentti, joilla on vaikutusmahdollisuuksia kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.</p>	<p>Taso 2. Edustukselliset toimielimet ovat toiminnassa ja niiden toimintaan on varattu resursseja. Toiminta ei ole vielä löytänyt vaikuttavaa muotoa. Rakenteet eivät tue toimielinten jatkuvuutta ja kehitystä.</p>	<p>Taso 3 Nuvalla ja lapsiparlamentilla on aidot vaikutusmahdollisuudet kunnan toimintaan, mutta ei (ainakaan merkittävää) omaa resurssia käytössä tai valtaa päättää esimerkiksi nuorisopalvelujen resursseista. Nuvan edustajilla on vähintään läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksissa. Ryhmien ulkopuolisten nuorten osallisuutta ei ole erityisesti pohdittu.</p>	<p>Toimenpide: Perustetaan lapsiparlamentti</p> <p>Vahvistetaan nuorisovaltuuston toimintaa: rahoitus ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksessa.</p>	<p>Kaupungin johtoryhmä, vastuuhenkilö hallintopäällikkö.</p> <p>Poliittinen päätöksenteko, pitkän aikavälin tavoite.</p> <p>Mittari: Tavoitteiden toteutuminen: Lapsiparlamentti on perustettu</p> <p>Nuorisovaltuuston rahoitus on jatkuvaa ja se varmistaa toiminnan toteuttamisen sekä kehittämisen</p> <p>Nuorisovaltuustolla on läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksessa</p>
---	---	--	--	--

Lasten ja nuorten kyselyn perusteella valittu kehittämiskohde: Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. KTS Tavoite kohta 4

Varmistetaan toimintatavat kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn kaikissa kaupungin toiminnoissa sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastusten parissa.

Muistiinpanoja:

6. Tulevat tehtävät

Seuraavassa tapaamisessa tarkennetaan toimintasuunnitelmaa tarvittavilta osin.

- suunnitelman kirjaaminen digialustalle
- suunnitelman lähettäminen UNICEFille arviointia ja palautetta varten
- seurantapalaverista sopiminen

”Ensimmäisessä seurantatapaamisessa saatte palautetta toimintasuunnitelmaluonnoksestanne. Käykää muutosehdotukset läpi koordinaatioryhmässä. Hyväksyttäkää valmis toimintasuunnitelma UNICEFilla. Käykää valmis toimintasuunnitelma läpi koordinaatioryhmässä. **Päätäkää, miten toimintasuunnitelmasta tiedotetaan kunnan muille keskeisille viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Muistakaa tiedotus lapsille ja muille kuntalaisille. Saatte apua UNICEFin viestintäohjeista.** ”

Päätös: Yhdyshenkilö kirjaa toimintasuunnitelman digialustalle viikon 4 aikana. Hannele Saari kertoo 25.1. kaupunginhallituksen kokouksessa koordinaatioryhmän työn tämän hetken tilanteen.

Muistiinpanoja: . Aamuposti on luvannut kevään mittaan kertoa työstämme. Ensimmäiseksi uutisoidaan kokonaisuudesta ja haastatellaan ryhmän puheenjohtajaa (27.1.) . Kokonaisuuden lisäksi lehti tekee kevään mittaa juttuja alatyöryhmien työstä. Asiasta kerrotaan myös kaupungin nettisivuilla.

7. Muut esille tulevat asiat

Riikka Tervatuli on selvittänyt talousjohtaja Kari Oralta mahdollisuuksia lapsibudjetointiin. Talousjohtajan arvioin mukaan Riihimäellä ollaan tasolla yksi. Tasolle kaksi pääseminen on haasteellista. Taloushallinnossa on tehty ja teemme vuosina 2021-2022 valtionhallinnon edellyttämiä taloustietojen toimittamiseen liittyvää muutostyötä. Tämä muutostyö etenee vaiheittain em. vuosien aikana.

Koordinaatioryhmä päätti yksimielisesti, että järjestöjen ja muun kolmannen sektorin edustusta koordinaatioryhmässä tulee vahvistaa. Ryhmän jäsen Jaana Ahtonen-Huuskonen kuuluu myös Riihimäen seudun järjestösillan puheenjohtajistoon. Jaana lupasi viedä pyynnön edelleen järjestöjen tietoon.

Ryhmään pyydetään edustaja myös seurakunnan diakoniatyöstä.

8. Kokouksen päättäminen ja tulevat tapaamiset

Kokous päätettiin kello 16:44.

Kevään 2021 tapaamiset

joka kuukauden kolmas torstai kello 15 – 17

helmikuussa torstai 18.2.2021 kello 15 – 17
maaliskuussa torstai 18.3.2021 kello 15 – 17
huhtikuussa torstai 15.4.2021 kello 15 – 17
toukokuussa torstai 20.5.2021 kello 15 – 17

Jos käsiteltäviä asioita ei ole, voidaan kokouspäivästä luopua.

